

24. maj 2014

UPA 2014/71
Per Berthelsen

Kalaallit oqaasiisa takornartat oqaasiisut ilinnialernissaannut qanoq iliorluta inersimasunik kajumissuseqalersitsinissarput pillugu apeqquteqaat allaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Andreas Uldum, Demokraatit)

Siumut sinnerlugu Inatsisartunut ilaasortap Anda Uldumip Demokraatineersup, inersimasut qanoq ilillutik kalaallit oqaatsitsinnik ilinniarsinnaanermut kajuminnerulersinneqarnissaat pillugu apeqquteqaat allaavigalugu oqallinnissamut siunnersuutaannut ima oqaaseqaatisaqarpunga:

Aallaqqaammut oqallisissatut siunnersuut soqutiginarimat aammalu sukkulluunniit soqutinartuaannartutut pisariaqartutullu isiginninnera oqaatigissavara, peqatigisaanilli pineqartup ukiorpassuannortumi sunnguamilluunniit siuariaataanngitsumik oqallisi-giunarsimanagera aamma oqaatigisariaqarpara, taamaammallu massakkut pineqartumut suna allannguutaanersoq takujuminaatsippara.

Siunnersuuteqartup ilumoorluinnarluni nuuttut oqaatitsinnik ilinniarnersigut, inuiaqatigiit uagut ataatsimuussutsitta ersarinnerulernissaa eqqortumik oqaatigaa. Oqaatsimmi atorlugit kulturi paasinarnersarpoq, tamannalu aqqutigalugu ataasiakkaat inuiatigiinni tamarmiusuni ajornannginnerusumik akuusinnaalersarput.

Eqqarsaat imaasiallaannariaasutut isikkoqarsinnaavoq. Ajornartorsiulli ajoraluartumik taamak ajornaanngitsiginngilaq, kalaallimmi oqaasiisa immikkuullarilluinnartuunerat, nagguilersuinikkullu pisariusuunerat pissutigalugu imaasiallaannarlugit ilikkagassaanngillat. Pissutsilli tamakku patsisaallutik ilikkarniarnissamut nalunaaquttap akunnerpassuini aaqqissuulluakkamik ilinniartitaaneq pisariaqarpoq, tamatumalu aammaarluni piffissap atornerqartup naggataagut aningaasartuuteqarfiungaatsiarnissaa pisariaqalersippaat.

Apeqqullu tulliuuttoq tassaassaaq kia akilissavai, qanorlu ililluni aningaasartuutit matussu-serneqassappat? Ilinniartitaaneq sunngiffimmi ingerlanneqartassava, sulinerulluunniit nalaani ingerlanneqarnissaa immikkut pilersaarusiunneqassava? Ilinniartitaaneq akissarsiaqaatigalugu, akissarsiaqaatiginaguluunniit ingerlanneqassava? Suliffeqarfeeqqanut qanoq sakkortutigisumik piunasaqartoqassava? Apeqqutit qulaajarneqartariaqartut amerlapput tullerriaaginnavillutillu takkussuullutik.

Ullutsinni nunatsinni oqaatsinik ilinniarnissamut periarfissaqareerpoq. Taakkulu aqutigalugit sulisitsisut angalanermut ineqarnermullu aningaasartuutit matussuserumallugit qinnuteqarsinnaapput. Matumanili sulisup akissarsiaqaatigalugu suliassaminit qimagusimasariqalernissaa avaqqunneqarsinnaanngilaq. Tassa, pineqartut ilaasaluunniit aaqquisuussinermi aningaasartuutitut nammaqataanissamut piumassuseqaraluartillugit, allat peqataanissamut aningaasartuutissat eqqarsaatigalugit tunuarsimaarnissaat avaqqukkuminaappoq. Taamaammallu piumassuseqartoqaraluartoq piviusunngortitsiniarsinnaaneq ajornakusoorpoq.

Avataanilli tikittut oqaatsitsinnik ilinniarnissamut periarfissinneqarnissaannut piumassuseq Naalakkersuisut ammaffigaat. Tamanna naalakkersuisooqatigiinnissamut isumaqatigiisummi takusinnaareerparput, tassanimit kalaallit oqaasiisa atornerqarnerat inuiaqatigiit akornanni sumiluunniit patajaallisarneqassasut, oqaatsitsinillu ilinniarnissaq toqqamma-vissagissaarlunilu ajornannginnissaa aalajangersarneqarmat.

Siumullu tungaanik ineriartornerup manna killiffiani Oqaatsinik Pikkorissarfiup interneti aqutigalugu kalaallit oqaasiinut ilinniartitsisulerluni “ungasianit ilinniartinneqarsinnaanermut” periarfissiinera siunissami periarfissatsialattut isigaarput. Siumumilu isumarput naapertorlugu nammineq piumassutsiminnik inuiaqatigiit ataatsimoorneranni akuunissamut piumassuseqarluni, namminerisamik iliuuseqarluni oqaatsitsinnik ilinniarususseqartut taamatut iliuuseqarfiginissaat pissusissamissoortutut isigaarput, tamannalu Naalakkersuisut oqarnerat naapertorlugu inuiaqatigiinnut timikkut tarnikkullu nukittuunut sinaakku-taassaaq. Amerlanertigummi immikkoortitaarluni ilinniartitaaneq, ataatsimut ilinniarti-taanermit pissarsinarnerusartoq nalunngereerparput. Taamatullu piumassuseqarneq tikilluaqquniarlugu, kiisalu nunasisunut soqutiginnittunut tamatuma anguneqarsinnaanera ajornaannerulersinniarlugu, oqaatsinik uagut atuisuusugut atuinerput patajaallisarlugulu allat, sungiusimasatsinnut naleqqiullugu, qungujunnartumik nipeqarlutik eqapajaartumik oqaatsitsinnik atuisarnerat akuerisinnaasariaqarparput. Uagummi avataanit suliartortut maanga tikillutik suleqataarusuttut peqatigalugit, inuiattut amerliartorlulalu nukittoriar-tornissarput angusassarivarput, inuimmi avataanersut suli ukiorpassuarni nunatta ineriartornerani pisariaqartittuartaavagut.

Tassalu inersimasut qanoq ilillutik kalaallit oqaatsitsinnik ilinniarsinnaanermut kajuminne-rulersinneqarnissaat pillugu apeqquteqaat allaavigalugu oqallinnissamut siunnersuu-taannut Siumumiit oqaatigiumasavut.